

FRIEDLER MAGDOLNA

Perseidák

Egy másodperc. Az örökkévalósághoz nem mérhető időegység, mégis sorsokat fordít. Életre sírsz fel újszülöttként, a távozonak meg kongóan üresen koppan a koporsón a rög. Kimondod az igent, aztán nap-szemüveggel álcázod az elcsattanó, felrepedt indulatot. Rámosolyogsz a betegre, a műtőben pedig szikével metszed fel a lábát. A teába mézcsík csurran, majd egy kerti partin méhfullánk mélyed a karodba. Reggel kedvenc szalámis szendvicseit nyomod a kezébe, délután lesodródik a szakadékba a negyven-tonnás kamionnal. Minden egy pillanaton múlik. Egy fénynyalábnyi másodpercen.

Bölcselkedünk, miközben a következő hullócsillag feltünését várjuk. Kényelmes nyugágyon fekszünk az erdei terasz sötétjében, csak mi ketten, körülötünk tücskök egész hada. A szólista fajták alig-alig hagyják abba szárnyaik összedörzsölését, nehogy kiessenek a főszerepből, a többiek hosszan futnak neki a hanggerjesztésnek, és nagy pauzákkal, elnyújtott ciripeléssel kísérik őket. Az összehatás éppen olyan, mint egy zenekari hangverseny előtti zizegő hangolás. Mindezt a lódarazsak röpte zavarja csak meg. Némelyik tolakodóan egészen a fülünk mellett zúg el.

Harmadik este nézzük az augusztusi eget, számoljuk a fénycsóvás meteorokat. Fekete palatáblán ezüst tollvonások. Egy-egy porszemcse már felcsillanásakor elhal, némelyek félszeg pálcikát formáznak, de a többség jó erősen végigkaristolja a csillagpadlást. Az űrben keringenek, aztán nagy sebességgel beleharpva a föld légterébe elégnék, semmivé válnak. Egy másodperc alatt. Voltak, nincsenek.

A csillagképpé vált Perseus ontja magából a meteorrajokat, így vezekel akaratlanul megölt nagyapja halála miatt. Pásztázzuk az égboltot, és lessük, melyik szegletében tűnik fel a következő tűzáldozat. Közben élvezzük a valóság súlytalanságát, és ahogy illik, mindegyik hullócsillagtól kívánunk valamit. Több tucatnál járunk már a vágyakban. Hogy ne vesszen kárba egy sem, egyre butább kéréseket találunk ki a számunkra tényleg fontosak után. Idővel a fényvonások ritkulnak, nem történik semmi, türelmetlenül várunk. Lódarázs-zúgás sugallja az ötletet: tegyük próbára a néphitet és az égi vonalfirkászokat. Pímasz

kéréssel állunk elő, mégpedig, hogy a következő hullócsillagok gyors egymásutánban tűnjenek fel az égbolton. Most bizonyítsanak a Perseidák! Ne két hónap, tíz esztendő vagy fél évszázad múlva derüljön ki, hogy teljesül-e a kívánságunk, hanem itt helyben. Irdatlan hosszú tűzvonal fut végig az égen, és elhangzik a szemtelen óhaj. Összerezzenünk, amikor néhány másodperc múlva egyszerre négy fénycsóva rajzolódik ki felettünk. Döbenten nézzük. Az ókori istenfiú nem hagyta besározni raja becsületét, de érezzük, hogy túlmentünk a tisztesség határán. Antik istenek fiával nem lehet csak úgy, büntetlenül pacázni. Akkor éjjel nem jön álom a szemünkre.

A mátrai tücsökciripelést napokkal később balatonira cseréljük. Árnyalatnyi a különbség: bagolyhuhogás helyett hullámverés kíséri. Hazafelé tartunk a barátainktól, hárman. Letérve az autópályáról, letekerjük az ablakokat. Frissen kaszált szénafűszeres, hűvös levegő tódul be az utastérbe. Élmény egy városinak. Már csak néhány nap a nyári szabadság, ki szeretnénk élvezni minden pillanatát. Aztán vissza-utazunk Pestre, nővérem pedig Hollandiába a családjához. Éjjel nincs forgalom, néptelen az út, a csendet mégis valami furcsa zúgás töri szilánkokra. Reflexszerűen kapom félre a fejem, biztosan lódarázs. De hát mit csinálok, nem jött be semmilyen bogár a kocsiba! Lehet, hogy napszúrást kaptam a strandon, és hallucinálok? A látóhatárt hirtelen éles fény teríti be előttünk. Perseus meteorraja lenne? Durva csattanással és iszonyú erővel üt meg bennünket hátulról valami, megfeszül a biztonsági övem, majd tehetetlenül az ülésbe visszacsapódva beütöm a fejem a támlába. Férjem nekiperéselődik a kormánynak, aztán az ő nyaka is hátrahanyatlik. Istenem, mi történik velünk? Csikorog a fék, egy útjelző bóját kidöntve lesodródunk az aszfaltról, aztán végre megállunk. Riadtan nézünk egymásra. Az autó eleje sértetlen, mozog kezünk, lábunk, csak szavunk áll el az ijedtségtől. Hátrafordulok, az ajtó sarkig tárva. A nővérem! Hol van a nővérem? Szólongatom, kiáltom a nevét, sokszor, egyre kétségbeesettebben, bele a fekete éjszakába. Férjemmel egyszerre tépjük fel az ajtókat, és szálunk ki a kocsiból. Csupán első lámpáink égnek, oldalra alig látni, mobilommal próbálok magam elé világítani. A földön elnyúló árnyék. Szólok hozzá, de nem válaszol. Végigsimítom az arcát. Kezem nedves melegséget tapint. *Mentőt, mentőt gyorsan!*

Nem mozdulok mellőle, fogom a kezét, és azt ismételtetem a végtelenségig, hogy *tarts ki, tarts ki,*

minden rendben lesz. Egy örökkévalóság, amíg megérkezik az orvos. Az erős lámpák sárgára színezik a valóságot. Oldalt fekszik, karja a feje felett, mintha el szeretne érni valamit, lába keresztben. Térdnadrágja felhasadt, szája sarkából vér szivárog. Arcán az utolsó kiáltás torz pillanata. Amikor messzebb küld a mentős, akkor nézek szét először. Kocsink jobb hátsó fele eltűnt, helyén egy terepjáró áll begyűrődve. Mintha beleharapott volna a szürke Opelba. A roncs túloldalán fiatal férfi jár fel s alá, telefonál, közben nagyot húz egy whiskys üvegből. Minden mozzanatot mozaikszerű filmkockákban rögzít az agyam. Hűvös az éjszaka, fázom. A kiérkező rendőrök kérdéseket tesznek fel, de nem tudok nekik semmi használhatót mondani. Felzúgott, villant és csattant. Minden a pillanat töredéke alatt történt. Csupán egy másodperc alatt.

Nővéremet letakarva viszik el, menthetetlen sérüléseket szenvedett. Üvölni tudnék, egy tüdőszagató *nemet* kiáltani ki a világba, hogy az egész északi parton hallják. Mit kezdjek mások részvételével, ha elveszítettem az egyetlen testvéremet? Nyugtatót kapok, de a belső fényképezőgép tovább kattog, nem tudom leállítani. Belém égeti a mentő tolóajtájának fémcsikordulását, a helyszínelés krétavonalait. Mielőtt beültetnék a fiatalembert a rendőrkocsiba, zavartan felénk szól. *Ő ezt nem akarta, nem gondolta, nem érti. Véletlen volt.* Véletlen... Perseus is így ölte meg a nagyapját.

Létrejön, elenyészik. Összetart, elválnak. Reményt ad, visszaél. Édesít, megszúr. Szeret, elpusztul. Elpusztul, mert nem vigyáz, nem figyel, nem józan. És tényleg minden egy pillanaton múlik. Egy fénynyalábnyi tücsökciripelős másodpercen.



Műterembelső a Boldog Teréz Anya című szoborral